

sidste, om hvilke der er Uenighed indenfor Udvalget. Det ene Forslag er Nr. 300, der gaar ud paa at indføre en ganske vist hidtil ukendt Ordning. Jeg kan jo ikke her beskrive Nævningeproceduren i alle dens Detailler, men den ender jo, naar Sagen er behandlet færdig, med, at en Spørgsmaalsfortegnelse bliver overgivet Nævningerne, det er Fortegnelse over de Spørgsmaal, som skulle besvares af dem. Derefter trække de sig tilbage til et Raadslagningsværelse. Med Hensyn til Maaden, hvorpaa de skulle gaa til Værks under Raadslagningen og Afstemningen, er der foreskrevet visse Regler, og naar de ere færdige dermed, vende de tilbage og afgive det Svar, de have optegnet paa Spørgsmaalslisten til Retten eller Rettens Formand. Nu kan der imidlertid indtræde det Tilfælde, at der under Forhandlingen i Raadslagningsværelset opstaaer Tvivl hos Nævningerne om den Fremgangsmaade, de skulle iagttage, eller om Betydningen af de stillede Spørgsmaal — altsaa Fortolkningsspørgsmaal — eller om Svarenes Affattelse, det vil sige Redaktionsspørgsmaal. Det turde være ret kendt fra vore egne Afstemninger, at man ikke altid er saa ganske klar over, om man skal svare Ja eller Nej paa et Spørgsmaal. Og det er ogsaa vel bekendt, at Nævningen meget ofte ikke er paa det rene dermed. Naar nu saadanne Tvivl opstaa, eller det antages for nødvendigt, at yderligere eller ændrede Spørgsmaal stilles, maa Nævningerne henvende sig til Rettens Formand og begære Retsmødet optaget igen. De maa da begive sig ud af Raadslagningsværelset, Retten bliver atter sat og Parterne eventuelt hørte for at faa disse Tvivl afgjorte eller ny Spørgsmaal stillede. Naar der er Tale om en Ændring af Spørgsmaalene eller om ny Spørgsmaal, kan der, da Spørgsmaalsstillingen hører til den væsentlige Del af Rettens Forhandlinger, ikke gaas anden Vej end den, at Retsmødet genoptages. Parterne maa efter Omstændighederne have Ordet, og Afgørelsen træffes af Retten. Men naar der blot er Spørgsmaal om selve Fremgangsmaaden, f. Eks. om Afstemningens Orden, eller om hvorledes et givet Spørgsmaal skal fortolkes, eller om Redaktionen af Svarene, har det været Flertallets Mening, at det vilde være en omstændelig og tidsspildende og egentlig ret urimelig Fremgangsmaade, om man af Hensyn til saadanne Tvivl, som kun gælde Formaliteten eller Fortolkningen eller Redaktionen, skulde være nødt til at sætte Mødet igen

og optage hele Sagen paa ny, hvilket for øvrigt let vil kunne afskrække Nævningerne fra at rette saadanne Spørgsmaal. Naar det er saa besværligt, blive de hellere staaende ved deres Tvivl og afgøre maaske Sagen forkert. Det er netop noget, som har fundet Sted mange Steder, at der er begaaet Fejl fra Nævningernes Side, som de bagefter ere blevne meget overraskede over, at de have gjort sig skyldige i, men hvis Følger de nu ikke kunne afværge, idet de ere uoprettelige eller dog foreløbig uoprettelige. Derfor har Flertallet ment at kunne følge en for Resten langt videre gaaende og ogsaa anderledes motiveret Ordning, som er truffen i Genf, og ifølge hvilken det gøres muligt for Rettens Formand at begive sig ind i Raadslagningsværelset, naar han faar en Opfordring dertil fra Nævningerne, for der at give dem den nødvendige Forklaring, uden at man behøver at sætte Retsmødet igen. Denne Ordning har Flertallet ment, man kunde optage, fordi det her drejer sig om Ubetydeligheder, og fordi der deraf ikke kan flyde nogen større Ulempe. Saa siger man: Ja, men det er ganske stridende mod Nævningeinstitutionens Princip. Det erkender jeg ikke; Nævningeinstitutionens Princip indeholder kun dette, at Nævningerne skulle afstemme for sig selv, som en Afdeling for sig selv, og ikke, som det er Tilfældet med de saakaldte Meddomsmænd, i een Afdeling sammen med de retslærde Dommere. Der er to Afdelinger af Retten, den ene er de retslærde Dommere, og den anden er Nævningerne; der skal finde selvstændig Afstemning Sted for hver Afdelings Vedkommende, og kun naar begge Afdelinger ere enige om en Domfældelse, finder en saadan Sted, naar en af dem frifinder; saa maa Frifindelse blive Følgen. Nævningeinstitutionens Princip kræver altsaa, at Nævningernes Overlægninger og Afstemninger foregaa sondret fra Dommernes, men naar blot dette fastholdes, er der i og for sig ikke det mindste, der kan hindre, at man indfører en Ordning, som den af os foreslaaede. En anden Sag er det jo, at man kan mene: Ja, men det kan misbruges, og Misbrugene ere for farlige. Ja, der kan tænkes Misbrug i den Retning, at Formanden, naar han begiver sig ind i Raadslagningsværelset, benytter sit Samvær med Nævningerne til noget andet end at hjælpe dem til en Redaktion eller en Forklaring eller til at finde sig til Rette i Formerne, nemlig til at paavirke dem. Det maa